

# FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.  
Kéziratokat vi-sza nem adunk.  
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2  
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:  
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:  
DR. BUZA BARNA.

Előfizetési ár:  
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed-  
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.  
Hirdetéseket a legutóbbabb árban közlünk.

## A Kossuth miniszterium létjogosultsága.

Sok szó esik arról, hogy vajon jogosult-e a függetlenségi pártnak azon állásfoglalása, hogy a koalíció által vállalt feladatok megoldására csak egyedül és csak Kossuth kabinet alatt vállalkozik, igen-e vagy nem?

Mielőtt e kérdést megvilágítanók és eldöntenők, előbb azon kérdést kell tisztába hoznunk, hogy jogosult-e a mai parlament amely a koalíció jegyében született, arra, hogy más, mint koalíciós kabinetet támogasson, kövessen. Aki a parlamentárismusnak alapelveivel tisztában van, az e kérdésre egyszerűen azt fogja válaszolni, hogy a mindenkori kormány létjogosultsága egy-egyedül attól függ, hogy támogatja-e a többség, igen, vagy nem? A parlament pedig mindig olyan kormányt támogat, mely az ő programját követi. Ezen egyszerű megállapítás nem elégti ki azonban a 67 es sajtót, a mely úgy érvel, hogy miután a mostani képviselőháznak tagjai, mint a koalícióhoz tartozó jelöl-

tek léptek fel és választási küzdelmeikben a koalíciót támogatni óhajtó polgároktól lettek megválasztva, az ő mandátumuk csak is arra szól, hogy koalíciós kormányt támogassanak és a mai parlament létjogosultsága megszűnik, amint a koalíció maga felbomlik.

Szembeötlő és könnyen bebizonyítható, hogy a felállított tétel hamis és így a levont konzekvenciák sem állják meg a sarat. Az ország és a választó polgárok ismerik függetlenségi pártot, ismerik az alkotmánypártot, a néppártot, ismerik a nemzetiségi pártokat, talán a párton kívül is, de koalíciós pártot soha senki sem ismert. Ilyen nem is létezett, el nem is képzelhető, mert, ahhoz, hogy a koalícióból párt alakuljon, ahhoz előbb a koalíciós pártok fúziója volna szükséges!

A kerületek tehát pártok szerint választottak. A régi aerában is előfordult, hogy például nemzetiségi kerületekben a függetlenségi pártiak támogattak egy szabadelvűt csak azért, hogy a nemzetiségit legyűrjék és fordítva

is elég eset fordult elő a nélkül, hogy bárki is kétségbe merete volna vonni, az illető képviselő pártállását. De különben is nem jó a 67 eseknek ezt a kérdést feszegetni. Alig van a mai parlamentnek olyan függetlenségi képviselője, aki az ő támogatásuknak köszönhető mandátumát, míg az alkotmánypárt, vagy a néppárt azt mondhatná el ezt magáról. Azt nem hiszem, hogy volna olyan függetlenségi párti képviselő, aki azon ígéretnek köszönheti mandátumát, hogy ő sohasem fog függetlenségi párti többséget követni.

Igaz, hogy mi a függetlenségi párt, mint az alkotmánypártiak és a néppártiak is egy közös program keresztülvitelére vállalkozunk. Ezen program alapján dolgoztunk eddig együtt a többi pártokkal és nem a mi bununk, ha a többi párt ezen programot most eszerben hagyja.

Közös programunk sarkalatos pontja, amelyet a koalíciós pártok az 1905. évi képviselőházi feliratban megroggyítottak, hogy megegyezünk azon törekvésben, hogy tényleg életbeléptessük a

külön vármegyéket és önálló hiteltársaságunkat.

Közös megállapodással kötöttük meg az osztrákokkal a kiegyezési törvényt és közös megállapodással járultunk hozzá, ahhoz, hogy a kvóta telemeltessék csak azért, hogy biztosítsuk az önálló banknak 1911. január 1 én való felállítására néve az ország szabad kezét.

S most, midőn itt az ideje annak, hogy beváltuk a nemzetnek közösen tett ígéretet, a 67 esek nemcsak hogy megtagadják a közösséget, hanem még azon abszurd tételt állítják fel, hogy miután ők nem akarják a nemzettel szemben közösen vállalt kötelezést teljesíteni, a munkát nekünk is abba kell hagyunk.

Nem úgy jó urak! Nem így áll az alku! Mi hűen állunk elvállalt kötelezések mellett s tántoríthatatlanul haladunk a nemzetlő kiűzött és a királytól jóváhagyott cél felé: előre! Ha valaki, akit a nemzet mellénk állított, a tornyosuló nehézségektől megijed és félreáll, ám számoljon lelkiismeretével és választói-

## Valódi magyarság.

II.

Legközelebbi számaink egyikében e cím alatt állandó rovatot nyitók. Egy kedves barátom éles bírálat alá vévén cikkemet: megjegyzései nagy részét elfogadom. Azt a vég határozatot, hogy nem tudok magyarul — csak azzal torom vissza, hogy ő még jobban tud De szándékomból el nem riaszt és imé! hozzá fogok.

Kezdjük az imádságon. — Az imádságot pedig kezdtem szoktuk az úgynevezett keresztvetéssel. A hatóhálók közel is vetnek keresztet: a protestánsok nem, — de a formulát — az azzal járó szavakat ők is mondják ekképen: „Atyának és fiának és Szentléleknek nevében Amen”. — Hát ebben nagy hiba van.

Tudjuk, hogy Aziából jött őseink csak itt Európában ismerkedtek meg a keresztényiséggel. Terítők, hittantók — természetesen nem magyarok voltak s így teljességgel nem esoda, hogy imádságainkba, egyházi iratainkba idegenszerű szavak és kifejezések esztak be — latinizmusok, germanizmusok, szle-

vizmusok. Ez a hiba azonban — melyet itt akarunk megöröni — nem ilyen, — nem arulja el, tőt volt-e, nem volt-e az a pap ki ezt megtírta, a ki őseinket erre tanította; de hogy nem magyarul gondolkodott az bizonyos. Deakul azt mondjuk: „In nomine patris, et filii . . . — nem pater; nemetül „In Nomen den Vaters, und des Sohnes . . . — nem „des Knaben“ tótul „Oceai Sina“ nem chlapca. — Nem is lehet itt szó fiuról — de az attyának fiáról. És epen ezért ne mondjuk „Atyának” — (egy ty vel) — de „Az attyának”, mert itt nem bar-mely attyáról van szó, de annak a fiának az attyáról. Mondjuk tehát így: „Az attyának és fiának és szentléleknek nevében”.

Mirnjünk tovább. Következik a „Miatyánk”. Hát miután már nagyon megszoktuk, ennek az imádságnak neve gyanánt maradjon a „miatyánk”; hiszen már közmondásokba is átment, mint például „Ugy tudjaminsz a miatyánkot”, vagy „ezt már csak a miatyánk tartja” — stb. De ha mint imádságot mondjuk, ne mondjuk „mi atyánk” — csak „Atyánk!” — Ez már csakugyan világosan szóról szóra való fordítása a „Pater noster”

szavaknak, mert a fordító két szót látott, hát azt hitte hogy nem csak a pater, de a noster szót is le kell fordítani. Meglátszik ez a szóalji fordítás tovább is: qui es in coelis — „Ki vagy a menyekben” szóról szóra, holott ez magyarul kérdő alak, csak a kérdőjelet kell hozzá „ki vagy a menyekben?” — mert a deakban többesben van „in coelis”. Helyesen tehát azt kell mondanunk „a ki a menyben vag”.

„Szenteltessék a te neved” — ez így helyesen van; de sokszor halljuk így mondatni: „megszenteltessék a te neved”. Így már nem helyes, mert a „meg” szócska valamely lénynek végbévitelét, nem folytonosságot jelenti. Itt a miatyánkban azt jelenti, hogy az isten nevéét mindenkor szentnek tartjuk, tehát folyton szenteljük. Ha már megszentelve volna, nem kellene folyton szentelni.

„A mi mindennapi kenyerünket ad meg nekünk ma. — Nem tudom milyen nyelven mondotta ezt Jézus és milyen nyelven írták meg az evangélisták s így nem beszélék a fordítás művtáiról; de ez így mondva a logikával ellenkezik, mert ha például akkor mondjuk a miatyánkot

ma, akkor a miatya megvan, mi értelme van a ma „add meg nekünk ma?” és ha mindennapi az a kenyér, miért kérjük epen csak ma? Ha az angoloknak szabad volt ezt így fordítani: Our daily bread giveus each day” — miért ne volna szabad nekünk is ésszerűen okosan szóról szóra így mondanunk: „a mi napi kenyerünket add meg nekünk mindennap?”

Imádság gyanánt mondják az úgynevez. üdvözetet is, a mely deakul így kezdődik: „Ave Maria gratia plena” — ez helyesen fordítva így lenne: Üdvözlely maszlasztal teijzen Maria. De ha mar nem akarjuk ennyire változtatni, mondjuk így: „Üdvözlely Maria! maszlasztal vagy teljes” — ha egy szóval több is, de így van értelme.

„Imad Istent érettük” — így helyes a mi érettünk felesleges, de sokszor hallam így: „Imad Istent” — így már nem helyes mert — magyarul gondolkozva ez annyit tesz, hogy több isten van és rabizuk Mariára hogy közülök egyenadjon. Leghelyesebben így lenne: „imadd az Istent”.

(Folyt. köv.)

Matoiai Etele.

## Nagyimihályi Sör- és Malátagyár Részvénytársaság.

Elsőrangú modernül berendezett hazai ipartelep. Évi gyártás 30000 hl.

Gyárt: Márciusi, Korona és Casino sört.

Sátorlajuhelyi főraktár: Egyesült Szikvizgyár és Sörnagyraktár, Justus-utca.

Szerencsen állandóan friss és zamatos sört szállítanak.

Lapunk 4 oldal.

val, de minket utunkban fel nem tartóztathat. Ha tehát most félre áll az alkotmánypárt, ez nem mentheti fel a 48-as és függetlenségi pártot attól, hogy egyedül igyekezzenek az elvállalt kötelezettségeket beváltani.

Vagy talán az alkotmánypárt úgy is kétségbe vonja volna a tovább kormányzás jogát, ha eddigi közös utunkban a néppárti félre állt volna? Ugy hiszem, hogy nem, hanem örült volna, hogy megszabadult egy mindig kötekedő és követelő kellemetlen utitársától. Nos hát, most ketten maradtak el tőlünk s ne vegyék eddigi tisztelt utitársaink rossz néven tőlünk, ha fellelegezve ujult erővel egyedül folytatjuk utunkat: előre!

Világosan áll tehát minden elfogulatlan ember előtt, hogy a koalíció telbomlása semmiféle befolyással nincs és nem is lehet a mai parlament tiszta alkotmányosságára.

A 48-as és függetlenségi párt azon programon áll ma is, amelyen megválasztott s így csak kötelezést teljesít, amíg azon munkálkodik, hogy ezen program megvalósuljon.

S most vonjuk le ebből a konzekvenciákat.

Wekerle őfelségének bejelentette, hogy a kabinet szolidaritása a bankkérdésben megszűnt és ez alapon adta be az ősszini miniszterium lemondását.

Jól tudjuk, hogy a 67-es miniszterek szívesen felállították volna a kartellbankot, ha az osztrákok szertelensége ezen terüket meg nem húsítja. Wekerle arról azt is tudja, hogy az önálló magyar állami bank létesítésén is fáradozott. Ezen terve is az osztrákok ellenállásán tört meg. Így Wekerleék nem azért nem akarják az önálló bankot, mert meggyőződésük szerint ez a magyar közgazdaságra nézve káros kihatással lenne, hanem csak azért nem, mert az osztrákok ezt ellenzik. Hisz a 67-esekről fel nem lehet teteleznii, hogy nem akarnák az ország önálló hitelrendszerét, mert különben nem vallották volna ezt az 1905 évi közös felirásban és különben nem fizettek volna meg a kvótá-emeléssel egy olyan jogot, amelynek gyakorlása káros volna a nemzetre. Így tehát a 67-esek és miniszterei csak azért lesznek hűtlenek saját programjukhoz, mert annak megvalósítását az osztrákok nem engedi meg.

Mi pedig alkotmányos uton kényszeríteni akarjuk az osztrákokot, hogy az általunk külön is megfizetett becsületos alkutartsa meg. A jog, törvény és igazság a mi oldalunkon van. Aki kishitű, álljon félre a küzelemtől. És ha van lelkiismerete, ne segítse az ellenséget.

Ha a 67-es miniszterek kijelentik, hogy nem akarnak hirde-

tett programjukért az osztrákokkal harcba szállni, ugy a mai viszonyok közt csakis Kossuth kabinetének van és lehet létjogosultsága.

## Gyilkosság egy halászaton

— Egy iparos agyonszurt egy vasuti munkást. —

— Saját tudósítónktól. —

Sátoraljaihely város bünkrónikájában páratlanul álló eset történt folyó hó 19-én este 10 óra tájban a Némahegy melletti vasuti őrház közelében folyó Ronyva partján. Egy iparos, névszerint Bodnár János helybeli eszmadiamester rövid szóváltásból kifo'yólag egy késszurással megölte Novák József vasuti fűtőt, a ki a Ronyvára ment halászni és ott összeveszett Bodnár-ral. E őbb tettelegességre került köztük a dolog, miköben a eszmadiamester a vasuti fűtőt Gánóczy József és Kun Barna fűtőházi munkások jelenlétében leszurta.

A gyilkoságról és annak előzményeiről a következő részletes tudósítást adjuk:

Mintegy három héttel ezelőtt Novák József, Kun Barna és Gánóczy József vasuti fűtőházi munkások halászni mentek a Némahegy közelében folyó Ronyvára, a hol Bodnár János eszmadiamesterrel találkoztak. Bodnár a halászokat nem jó szemmel nézte és több ízben adott elgedetlenségök keményebb szavakban kifejezést, sőt később, mikor a halászatnak vége volt, erőszakkal el akarta venni Nováktól a halakat. Ezt azonban sem ő, sem társai nem engedték, mire Bodnár azzal fenyegetődött, hogy Novákokat a rendőrkapitánysághoz bekíséri s ebből az országon szembe jövő esendőrrjárót is igénybe akarta venni, a járőr azonban Bodnár kérésének nem tett eleget.

Igy jöttek az ellenségeskedő halászok veszekedve és dulakodva egészen a honvédlaktanya melletti kolduskútig, a hol végre minden komolyabb összetűzés nélkül elváltak.

Ezután következett a folyó hó 19-én este tartott halászat, a hol Novák és Bodnár ismét találkoztak a Ronyva partján és a három hét elői haragból kifo'yólag le is számoztak végleg egymással.

Az esetről folyó hó 20-án délelőtt 12 órakor Kun Barna vasuti fűtő tett jelentést a rendőrbiztonál. Kun előző nap, szombaton este 9 óra tájban Novák József és Gánóczy József fűtőkkel halászni ment a némahegyi őrház közelében folyó Ronyvára, a hol Bodnár János eszmadiamesterrel találkoztak, a ki már halászott a folyó partján. Miután köszöntötték egymást, Gánóczy, a kitől Bodnár három héttel ezelőtt mindenáron el akarta venni a halakat, felajánlott Bodnárnak néhány halat, ha ezuttal eredményesen fog járni rá nézve a halászat.

Novák azonban sehogysem volt

nyíró, hogy Gánóczy Bodnárnak a három héttel történtek után halat igér es e feletti haragjában olyat mondott, amit ismét Bodnár vett rossz néven és Novákok golyóval megfenyegette. A különben is ingorülebb természetű Novák erre a fenyegetésre azzal felelt, hogy Bodnár melbe ütötte, mire Bodnár hirtelen kést rántott és Novák nyakába, éppen az álla alá szurt, mire Novák néhány lépést tett, eltántorodott és élettelenül terült a földön.

A szurás után annyit kiáltott: „belém döfte a kést!” Gánóczy és Kun, a kik a gyilkosságnak közvetlen szemlélői voltak, a véres esemény után magára hagyták a meggyilkolt Novákokat és a városba menekültek.

Kun az esetet — mint előbb említjük — félelmében csak másnap délfelé jelentette a rendőrségnél, a honnan Schmidt Lajos rendőrkapitány két rendőrökezetet a helyszínre küldött, hogy a tényállás valódiságáról meggyőződést szerezzen.

Miután a jelentés valósnak bizonyult, a rendőrkapitány dr. Szepessy Arnold városi főorvossal kiment a gyilkosság színhelyére, ahol Novák Józsefet nyakán tátongó sebből vérezve, a Ronyva-part szélén találták. Mellette volt a gyilkos vérforlós kése is.

Miután a gyilkosságot kétségét kizárólag megállapították, Novák hulláját a köztemető halottas házába szállították.

A rendőrkapitány ezután a gyilkossággal vádolt Bodnár eszmadiamester letartóztatását és elfo'vezetését rendelte el.

Bodnár Jánost folyó hó 21-én, hétfőn a hajnali órákban Apponyi utcai lakásáról állították elő. Orról a hőr le volt horzsolva, ami azt bizonyítja, hogy Bodnár és Novák között a késszurást megelőzőleg erős dulakodás támadt.

Bodnár azonnal kihallgatták. Beösmerte, hogy Novákkal rövid szóváltás után veszekedett, de azt tagadja, hogy Novákokat ő szurta volna meg. Gánóczy és Kun azonban határozottan állítják, hogy Novákokat Bodnár ölte meg.

Az előnyomozást még az nap befejezte a rendőrség és Bodnár Jánost a bünjelekkkel együtt átadta a kir. ügyészségnek.

A meggyilkolt Novák Józsefet, aki ötletlen ember volt, hétfőn délután eltemették.

## HIREK.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter Pataky Géza városi számgyakornokot a vezetése alatt álló miniszterium számvétségéhez fizetetlen számgyakornokká nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Kalnasy László sátoraljai helyi kir. járásbírósi jegyzőt a miskolci kir. járásbíróshoz helyezte el.

— **Uj álltudor.** Friss Jakab sátoraljai helyi jogszigorló az állam-tudományi szigorlatot a kolozsvári

tudományegyetemen ma sikerrel letette. Doktorrá avatása f. hó 26-án, szombaton lesz.

— **Eljegyzés.** Sulyada Vilmos kir. törvénytörési bíró (Eperjes) eljegyezte néhai gömöri Haasz Béla kir. táblai bírói címmel és jelleggel felruházott járásbíró özvegyének leányát, Mariskát (Körmeöbanya).

— **Függetlenségi-köri élet.** F. hó 20-án vasárnap délután ismét verseny kuglizás volt a kör kerthelyiségében berendezett pompás kuglizóban, a tagok nagyszámú részvételével. Az I. díjat (értékes, 3 oldalú álló tükör) Szombathy Gyula, a II. jat (egy nagy bárányt) Zambon Valentinó, a III. díjat (egy rud szalag) Abraham István nyerték meg. Tekintettel arra, hogy a „Függetlenségi kör“ jelenlegi helyisége a város közepén van és kényelmes szobák és egy nagyméretű terem áll a tagok rendelkezésére, valamint a csinosan berendezett nagy kertben tiszta pormentes friss levegőt élvezhet a szórakozni óhajtó kör tagjai, a kör előkésége, méltán nyolva a tagok általános óhaját, hogy a kört a tagok második ott honává tegye, igen üdvös és hasznos dolog kivételére vállalkozott. Ugyanis külön ivékot körözött a tagok között, amelyeken, valamint ezuton is arra kéri a köri tagokat, hogy vasárnap délutánokon családjaikkal jöjjenek el a körbe, a hol ez alkalomkor különféle szórakozásokban lesz részüik ugy a hölgy mint a férfi résztvevőknek. Az első üy összejövétel, vagyis a terv megvalósítása f. hó 27-én vasárnap délután kezdődik. Lesz pörkölt főzés, kuglizás, tombola, kabaré, cigányzene stb. Az eszme nagyon jó, most már csak a tagokon áll, akarnak-e ocsó és kedvelyes mulatságot szerzeni ugy maguknak, mint családtagjaiknak.

— **Eltűnt kereskedő.** Egy szenáción esemény tartja igazolomban a sátoraljai helyi kereskedelemi világot. Schwarz D. Ignác, egy közel 20 év óta fennálló vaskereskedés tulajdonosa, mintegy 8 nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt és — állítólag — családja sem tudja hollétét. Az eltűnés nem a legkellemesebb hírként hatott sem Ujhelyben, sem a vidéken, mert Schwarz Ignácznak kiterjedt üzleti összeköttetése lévén, bukása esetén számos családot ránt magával a végromlásba. Az üzletet ma délután már becsukták, de még eddig semmi pozitív adat nincsen sem a passzvákra, sem az aktívákra vonatkozólag. A városban elterjedt hírek üres kombinációk csupán, melyek egyelőre valószínűleg nem egyebek az érdekelték rémlátásainál. Néhány nap múlva már tisztán fogunk látni ebben a szenációs ügyben.

— **Városi népkönyvtár.** A földművelésügyi miniszter dr. Buzsák Barna orsz. képviselő közbenjárására egy 100 kötetből álló könyvtárt adományozott a városnak azzal, hogy annak kezelését a sátoraljai helyi függetlenségi körre bízta. A könyvtár e napokban már meg is érkezett. A függetlenségi kör szép könyvtára tehát újból szaporodott, ugy, hogy már közel 1000 könyvből álló értékes könyvtár áll a tagok rendelkezésére. Különösen nagy hasznát fogják venni a könyveknek a gör gazdasággal foglalkozó, valamint kereskedő és iparos tagjai, mert a könyvtárban most már mindenféle

# NAGY OCASSIÓ! SCHÖN SANDOR és BARNA D. cégnél

az összes raktáron levő nyári árúk u. m. batisztok, chifonok, sephirek, mosó és gyapjú delainek, Poplinok, gyapjú szövetek és ruha vásznak mélyen leszállított árakban kerülnek eladásra. — Az ocassió vásár folyó évi július hó 20-ig tart.

Mennyasszonyi kelengyékben nagy választék.

szakmú is található a szépirodalmi és történelmi művek százaín kívül. Könyvtári órát *Gárdos Mór* köri könyvtárnok minden nap d. u. 5-7 óra között tart.

— **Kapuzárás.** A kapuzárásról szóló szabályrendelet folyó évi június hó 1-én lép életbe. E naptól kezdve a rendőrkapitány a szabályrendelet ellen vétőkkel szemben a kihágási eljárást megindítja és a szabályrendeletben előírt pénzbüntetést fogja alkalmazni. Erre különösen azoknak hívjuk fel a figyelmét, a kik a rendőrkapitánytól részéről történt felhívás dacára még máig sem ké szítették el kapukat. Ezekkel szemben a kihágási eljárás a legszigorubb lesz.

— **Tanulmányok.** A vonatkiérők országos otthona sátoraljauhelyi tagjai 1909 évi július 3-án saját fő léti intézményeik javára a „Vadászkürt” kerthelyiségében O. H. Rudi zenekarnak közreműködésével tüzijátékkal egybekötött zartkörü nyári tanulmányot rendez.

— **Hivatalos értesítés és meghívó.** Az 1884. évi XVII. t. cz. 25. §-alve 27. szakaszában foglaltak alapján értesítem a város községét, hogy „Az első sátoraljauhelyi gyertyagyár” a miskolc gerendai állami közút (külső Kossuth Lajos utca) mellett fekvő telkükön gyertyagyártásra telepengedélyt kérték s ez ügyben a helyviszti szemlé és a tárgyalás 1909. évi júli. hó 7-ik napjának d. e. 9 órája tüzetett ki. Közvetlen érdekeltek szomszédok Dókus Ernő, hg. Windischgrätz Lajos és a m. kir. államvasutat. Mindazoknak azonban, kiknek ezen tervezett gyertyagyár létesítése ellen kifogásuk volna, ebeli kifogásaikat jogosítva vannak a szemlé és tárgyalás alkalmával irában beterjesztetni, vagy pedig szóbelileg előadni. A vonatkozó tervék és územelés a tárgyalás napján Bogyai Béla közigt. tanácsos hivatalos helyiségében (város-haza I. emelet 7 sz.) napoként délelőtt 8-11 óráig megtekinthetők. Sátoraljau hely, 1909. év június hó 14-én. K. i. s. Odón, h. polgármester.

— **Kabaré a Színházkerthben.** Egy kis művészgárda kabaré előadásokat tart a Színházkerthben. Tegnap volt az első előadás és minden elfogultság nélkül konstatahatjuk, hogy a kis társaság művészi produkciói messze felül múlják sikerre hozt az a nagy reklámmal hirdett Nagy Endre-féle kabarét. A társulat élén *Kövér Gyula* áll, mint konferenciér. De a társulat lelke mindenre *Kelti János* a Vigaszínház tagja. Tagjai ezenkívül a kis társulatnak *Váradai Elza* és *Tóth László* a budapesti boumberier tagjai, valamint *Magyar Ervin* és *Sinay István* valamennyi értékes művészi er. A zongoránál *Kász Ferenc* a Vigaszínház zenekari igazgatója áll. — S mindezek dacára azt vagyunk kénytelenek tapasztalni, hogy a közönség egyáltalában nem értékeli a kis művészgárda törekvésait, sőt ugyszóván távollétével tüntet. Ezt semmiképen sem tartjuk helyénvalónak, mert ha a kis gárda nem dolgozott is nagy reklámmal, ez még nem bizonyítja azt, hogy nem nyújthat sokat, sőt a Nagy Endre és a Willandok példáiin okulva, csak így várhatunk tőlük jóelőadást amint hogy tegnap este be is bizonyított. Hisszük tehát, hogy ma este sokan fogják végigénezi a kabarét.

— **Tanulmányot.** Folyó hó 22-én egy alezredes vezetésével ti engedélyt érkezett Galicziából Sátoraljauhelybe, magyarországi tanulmányútjára. A tiszték egy napi tartózkodás után, másnap, f. hó 23-án Fü zerradvány felé távoztak.

— **A Carolineum leánynevelő intézet** zárkózása ma délelőtt folyt le a szülők és az érdeklődő közönség előtt érdeklődés mellett. A zárkózásról azonban térszükre miatt csak jövő számunkban hozhatunk részletes fódosítást.

— **A katonaság tulköveteléseivel** ellen Nyiregyhaza város polgármestere a kassai honvédkerületben fekvő városokhoz körlevelet intézett. A honvédelemügyi miniszter u. i. Nyiregyházán a lovasság részére új lakatnyit követel. Ezt a város megépi teni hajlandó ugyan, de az építési tölke 6 és fél százalékát követeli használati díj fejében, míg a miniszter csak a beszállásolási törvényben megállapított térítiméket hajlandó fizetni; s kijelentette, hogy más városokkal fog tárgyalni. Nyiregyhaza polgármestere most figyelemzoti a városokat, hogy tulszagon áldozatkészek ne legyenek. Jó volna, ha Ujhelyben a városi hatóság ez ügyre különös figyelmet fordítana.

— **Öngyilkossági kísérletek.** Egy 17 éves, fiatal asszony, a ki férjétől néhány hónap óta különválya él, folyó hó 20-án reggel szolgálatadójá lakásán gyufaoldattal megmérgezte magát. A fiatal menyecske nemrég jött Ujhelybe szolgálni. Urát a kívül nem tudott együtt élni, rövid néhány heti házasság után elhagyta és körpártolás itten csakhamar egy katonán vonzott magához, a ki ösmeretségok folyama alatt házasságot is légt a leány-asszonynak. A szemle azonban nem sokáig tartott, mert *Goróli Jánosné* szül. *Szeketa* Ilonát, a tízes szemű, fekete haju menyecskét a baka-szerető elhagyta és az elhun t vasárnap már más leány tulszágában járt az utcán. Kedvesének ez a hűtlensége annyira elkeserítette a sorsával elégedetlen, kőnyűvértű asszonyt, hogy kilencez skatulya gyufaoldattal ivott. A házbéliek nyomban észrevették eselődő rosszulletét és jelentést tettek a rendőrségnek, a hol az életunt nőnek kórházba szállíttatása iránt intézkedtek. Alapota életveszélyes. — *Frenkel Olga* zsolnai származású, 22 éves házyozótóni ma reggel szolgálatadójá lakásán öngyilkossági szándékból egy hatlötvetű forgópisztolyból magára lött. A pisztoly annyira remegott a kezében, hogy a golyó csak a ruháját horzsolta. A lövés zajára egy háziszóla lett figyelmes, a ki az esetet bejelentette a rendőrségnek. Azért akart megvalni az életét, mert szolgálatadójá, a hol már két év óta volt alkalmazva, szolgálatából elbocsátotta.

— **Halálösvegű szerencsétlenség** Hatfón délelőtt tragikus módon múlt ki egy jőzanótól, becsületes munkás ember, aki saját vigyázatlanságának esett áldozatul. *Piller Pál* sponromegyei ácsmester, munkavezető, a homonna-takesányi vonalon építő vasúthíd szádfallevéresénél a cölöpverő kost akarta megigazítani és időnyeres szomponójából a csigaköteleket nem kötötte le, hanem embereivel tartatta; igazítás után jelt adott a munka folytatása, mire a vaskolosszusz lezuhant. A munkások elszörnyűködve látták, hogy vezetőjük hőröge és a vértől elboritva terült el a földön, a jelt előbb adta ki, mielőtt ellépett volna a féltelmes helyről. Sírülése halálös dacára az életereis emberben még volt élet és nyomban elszállították a kórházba, ahol 1 órakor d. u. szörnyű kínok között kimúlt. Temetése szerdán délután ment végbe. Utolsó útjára elkísérte a mérnöki kar valamint munkatársai egy nagy

csoportja, akik koszorut helyeztek a szerencsétlenül járt munkatársuk koporsójára. A szerencsétlenül járt munkavezető több tagból álló családot hagyott vissza.

— **Veszedeles játék.** Labancz János, mádi származású, 22 éves fiatal ember a minap egy tőnőt forgópisztolyt vett a kezébe, mellyel addig játszott, míg a pisztoly elsült és golyója kezét keresztül irtta. Sulysos sebével az „Erzsébet” kőkörházban ápolják.

— **Brutális csösz.** A gyermeki pajkosságok és egy csösz brutális túsának esett áldozatul Erdőhórvátaban egy 13 éves fiu. *Makai Sándor* megkivánta a cserecsnyét és felmászott egy fára szédül belőle. Ezt észrevette a csösz, r fogta a gyermekre töltött puskáját és néhány lépésnyi távolságról elsütötte. A sörétek a kis fiu testébe hatoltak, a kit súlyos sérüléseivel a helybeli kőkörházba hozták.

— **A baka feldőfte.** *Dóler Malvin* ricsói 2 éves leánykát e napokban egy bika feldőfte. A kis gyermek nyakán sérült meg súlyosan. Apólis végezt a kőkörházba hozták.

— **Életunt asszony** *Vinceze Jánosné* monoki lakos a felelti elkeseredésében, hogy lábfájása miatt nagy fájdalmakat kell szenvednie, keresztül vágtatorkát. Monokról az itteni „Erzsébet” kőkörházba szállíttatá. Sebe életveszélyes.

— **Előnyös vétel.** H. ölesén és jól akarja az ember szükségét elbeszerezni, nem kell kiműni a fáradságot, hogy a megfelelő céget megkeresse. Ézúttal ettől a fáradságtól is megakarkuk kiműni a vevőközönséget, amennyiben megnevezjük azt a céget, hol áruita a legolcsóbban ugyan, de egyuttal a legjobb minőségben szerzhető be. E óeg a *Selón Sándor* és *Barna D.* előnyös ósmert divatárú üzlete, amennyiben a óeg június hó 20-áig az összes raktáron levő nyári áruit nem mindennapj-előnyáruk mellett fogadjáróítani. Ne mulassza el tehát senki a kínálkozó alkalmat, hanem olvassa el a céznek lapunkban megjelent hirdetését és igyekezzék az ott talált utbiztatás szerint szükségleteit a legkiválóbb ujhelyi divatárúcégnél *Selón Sándor* és *Barna D.*-nél beszerezni.

## NYILTÉR.

5256/1909. Bünt.

Ó Felsege a király nevében!

A kassai kir. törvényszék mint esküdttörőrség a dr. *Góth Ferenc* kir. törvényszéki elnök elnöklet alatt *Keczer László* kir. törvényszéki bíró, *de. László Andor* kir. törvényszéki bíró, valamint dr. *Benton Róbert* kir. törvényszéki joggyakorok mint jkőnyvezető részével együtt, a vadtanácsnak 1908 évi 11848-908. B. sz. a. kélt vadhatározatában *Lánczi Aladár* ellenymontvány útján elkövetett rágalmazás

és becsületsértés miatt foglalta vád fölött — a kir. törvényszéknek 1909. évi 2537-909. sz. a. Velt végzése folytán dr. *Adriányi Béla* sátoraljauhelyi ügyvéd mint főmágnaváló képviselőjének, vadlöttnak és dr. *id. Bettelheim Jakab* ügyvéd mint védőnek jelenlétében, 1909. évi június 8-án megtörtött nyilvános főtagyálás alapján, a vád és védelem meghallgatása után következőleg

ítélt:

Szabadlőben levő *Lánczi Aladár* 23 éves, izr. vall. újpesti születésű, sátoraljauhelyi lakos, magyar anyanyelvű, hírlápiró, nőtlen, vagyonlővén vadlöttnak, miután az esküdtek bíróság által megállapított és hozzájuk intézett kérdések közül az I. sz. ama főkérdésre:

„Bűnös-e *Lánczi Aladár* vadlöttnak mint szerző abban, hogy a sátoraljauhelyben nyomtatott „Felsőmagyarországi Hírlap” című politikai lapnak 1908 augusztus 8-án kiadott 64 számában „Hát ez mi?” — Az ipartestület dolgai” felirattal közzétették ezikknek a vadhatározatban megjelölt szavaival, a sátoraljauhelyi ipartestület előljáróságáról, mint a törvény által alkotott testület tagjaival e minőségűn hivatasának gyakorlatára vonatkozóan olyan ténnyt állított anélkül, hogy annak valódiságot bebizonyította volna, a mely ténny valódiság esetében a bűntörténi vagy fogyelmi eljárás megindításának okát képezne, vagy azt a közmegvetésnek tenné ki? kétnél több „igen”-nel szavaztak.

A II. sz. azon kivégítő főkérdésre pedig „Bűnös-e *Lánczi Aladár* vadlöttnak mint szerző abban, hogy a sátoraljauhelyben nyomtatott „Felsőmagyarországi Hírlap” című politikai lapnak 1908. augusztus 8-án kiadott 64 számában „Hát ez mi?” — Az ipartestület dolgai” felirattal közzétették ezikknek a vadhatározatban megjelölt szavaival a sátoraljauhelyi ipartestület előljáróságát mint a törvény által alkotott testület tagjai ellen, e minőségűn hivatasának gyakorlatára vonatkozóan meggyalozó kifejezést használt, — anélkül, hogy annak valódiságot bebizonyította volna? a szavazást melöltették;

A kir. törvényszék a bűnösnek mondja ki a btkv. 258 §-ába ütőző a btkv. 259 és 262 §-a szerint minősítő nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás vátségében, — ezért öt a btkv. 262 §-a alapján, de a btkv. 92 §-ának alkalmazása mellett az 1892. évi XXVIII. t. cz. 3 §-ában meghatározott ézőokra fordítandó 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett, fizetendő s behajtatlanság esetén a btkv. 53 §-alapan 50 (ötven) napi fogházra átvtőztőztandó 500 (öt száz) korona fő és további 20 (husz) napi fogházra átvtőztőztandó 200 (kettőszáz) kor. mellék pénzbüntetésre ítéli.

A btkv. 277 §-a illetve a bp. 574 § utolsó bekezdése értelmében kötelezi a vadlöttnak, hogy a sátoraljauhelyben megjelölt „Felsőmagyarországi Hírlap” című újság legközelebbi számában a jelen ítélet egész terjedelmében indokaival együtt tegye közzé.

A bp. 480 §-a alapján kötelezi a vadlöttnak, — a felmerülő büntetői kötségeknél m. kir. államkincsár részére, az 1890. XLIII. t. cz. 9 §-ában meghatározott végrehajtás terhe alatt levendő megfizetésére, ezeket a kötségeket azonban az id. t. cz. 4 §-a alapján, a vadlöttnak igazolt vagyonatlanságánál fogva egyelőre behajthatatlannak nyilvánítja.

# Szentgyörgyi és Keleti az Első Magyar Általános Biztosító Társaság főügynöksége Sátoraljauhely, Fő-utcza.

== Biztosít épületeket tűz, villámcsapás és robbanási károk ellen. ==

Elfogad biztosításokat terményművekre jégkár ellen fix díjakkal, utánfizetési kötelezettség nélkül.

Biztosítást köt a legelőnyösebb feltételek mellett olcsó díjtételekkel az ember életére. — Továbbá betöréses lopásból származó károk ellen is.

Ugyancsak a bp. 480 § a alapján elmarasztalja a vádlottat a főmagánvádló képviselője részére 400 kor-ban megállapított díjaknak és készíadásonak 15 nap alatti külföldi végrehajtás terhe mellett leendő megfizetésére.

Dr. Adriányi Béla főmagánvádló képviselőjének járandóságait megbizója ellenében 400 kor-ban állapítja meg.

Indokolás.

Mint hogy az ítélet rendelkező részében foglalt s az esküdtek által hétnél több „igen“-nel szavazattal eldöntött I. sz. főkérdésében bírt eslekmény megállapítja a btk. 258 §-ba ütköző a btkv. 259 és 262 § szerint minősülő nyomtatvány utján elkövetet rágalmazás vétségének a tényálladékat, vádlottat ebben bűnösnek kellett kimondani.

A büntetés kiszabásánál a bíróság súlyosbító körülményt fennforogni nem látott,

ellenben azt, hogy a vádott a vádtárgyává tett hírlapi cikket utólag ugyancsak a „Felsőmagyarországi Hírlapban“ rektificálta továbbá azt, hogy a főtárgyalás adataiból kitűnően a vádlottat nem a rossz szándék, vezette a vádtárgyává lett cikk megírására, — oly enyhítő körülményeknek vette, hogy azok alapján a btkv. 92 §-ának alkalmazását indokoltan találta, s ennek folytán a vádlott büntetését a bűnösséggel arányosan a rendelkezés részben meghatározott pénzbüntetésben állapította meg.

Az ítélet egyéb rendelkezései a felhivatott szakaszokon alapulnak.

Ez az ítélet jogerős és végrehajtható.

Kassa 1909. június 8.

**Horváth. Benton,**  
elnök. jegyző.

A szerkesztésért felelős:

**A SZERKESZTŐSÉG.**

Kiadótulajdonos:

**LANDESMANN MIKSA**

**Bornylvántartások,** melyeknek vezetését az új börtörvény (1908 : XLVIII t. c.) a H-ya-ja minden borkereskedőjére és termelőjére kötelezővé teszi jutányos áron kaphatók

**Landesmann Miksa és társa** könyv- és papirkereskedése Saujhely.

**Eladó**

vagy bérbeadó egy háromszáznyolcvan magyar holdas birtok gazdasági felszereléssel vagy anélkül — Bővebb felvilágosítással szolgál: Özv. Rik Gusztávné, Sárospatakon.

Magyar kir. államvasutak Miskolci üzletvezetősége.

20316—909. szám.

**Pályázati hirdetés.**

A magyar királyi államvasutak Kál-Kápolna állomásán a vendégülö üzletre 1909. évi július 15-étől számított 5 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdetik.

A vendégülöt bérbe venni óhajtok felhívhatnak, hogy szabályszerűen bélyegezzék, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat 1909. évi június 30-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetőségi titkari hivatalához e cím alatt: „Ajánlat a kál-kápolnai pályavendégülö bérletére a 20316—1909. számhoz“ lepecsételt borítékban tértívny mellett nyújtásuk be. Az ajánlaton a névalírást két tanuval előttemzendő és az ajánlati összeg betűkkel is kiírandó.

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőségi gyűjtőpénztárából 1909. évi június hó 29-én déli 12 óráig bánatpénzképen 500, azaz öt száz korona készpénzben vagy állami letét-ekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog. Takarékpénztári letét könyvek bánatpénz gyanánt nem fogadhatnak el. Az ajánlattevők figyelemzetnek, hogy az étel- és italárjegyzéket a változott viszonyokhoz mérten újabb fogjuk megállapítani. A vendégülö bérletére vonatkozó feltételek a miskolci üzletvezetőségi forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 33. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevők feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételét nem fogjuk. A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tetszőleg nekil az ajánlati bérösszegre, szabadon választva Miskolcra, 1909. június 15.

**Az üzletvezetőség.**

**A legjobb bőrfényesítő**



## Cserép kiárusítás.

Sárospatakon levő téglagyárunkat gőzerőre átalakítván, ujjonnan épített körkémencünkben kitűnően kiégett, az e vidéken szokásosnál nagyobb **kézi hódfarku cserepünk**et kisebb mennyiségben ezenként 30 koronáért, nagyobb mennyiségben 28 koronáért kiárusítjuk. Egy gaggonban 7000 cserép szállítható.

Megrendelések gyárunkban, avagy Sátoraljaújhelyben **Bokor József** porcellán kereskedőnél eszközölhetők.

**Bokor és Társai** téglagyára Sárospatak.

Mintákkal készséggel szolgálunk.

Ajánljuk a t. építő, építész és műszaki kereskedő urak szíves figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen környezetes

## I. rendű darabos meszet,

mely kiadás voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

**Zemplén-Szudmóczi mész- és agyagipar**

részvénytársaság Sátoraljaújhely.

Sürgönyeim: Mésztársaság. Telefon 32. sz.

## HASCHEK és RÓZSA

Építkezési kőfaragóvállalat, sarkóraktár és szobrászati műterem  
**KASSA**, Pesti ut 9/a. Telefon 194. szám

**Sarkóvegek:** Raktáron tartunk svédgranit, sienit és labrador; továbbá márványokban: sziléziai, olasz, karszti, ruszli, czei, porög és többféle hazai márványfajokat.

**Szobrászat:** Készítünk művészi kivitelű anyagszobrokat, melyeket különösen gyermekszobrára ajánlunk, továbbá szobrokat templomokba. Ugy minden kőfajban, valamint fában is készíthetjük.

**Építészeti:** Elvállalunk a kőfaragó szakmába vágó minden néven nevezendő építkezési munkálatokat. Továbbá az építész és építőtől urak különös figyelmébe ajánljuk, hogy a szépségtől eltekintve, valamint az építkezési célokra szintén nagyon alkalmas térső homoklőkészítményeket nálunk nagyon jutányos áron beszerezhetők. A midőn a fentiek felsorolása után biztosítjuk a nagyérdemű közönséget szolid kiszolgálásról, valamint a reánk bízott munkánk szakszerű kiviteléről, ajánljuk magunkat további b. pártfogásukba.

Kiváló tisztelettel

## Haschek és Rózsa.

Megrendelések eszközölhetők Nagymihályban is **Krizsek István** kőfaragónál Gróf Andrássy Dénes-utca 44. sz.

## VASUTI MENETREND.

Ervényes 1909. május 1-től.

### INDUL SÁTORALJAUJHELYBŐL:

| Budapest felé  |             | Kassa felé     |            | Mezőlaborcz felé |            | Csap felé      |            |
|----------------|-------------|----------------|------------|------------------|------------|----------------|------------|
| Reggel 1gy. v. | 7 ó. 44 p.  | Reggel v. v.   | 7 ó. 25 p. | Reggel v. v.     | 7 ó. 10 p. | Reggel v. v.   | 7 ó. 39 p. |
| Délután sz. v. | 12 ó. 09 p. | Délután sz. v. | 1 ó. 13 p. | Délután sz. v.   | 1 ó. 03 p. | Délután gy. v. | 1 ó. 08 p. |
| Délután gy. v. | 4 ó. 39 p.  | Este sz. v.    | 8 ó. 25 p. | Este sz. v.      | 7 ó. 47 p. | Délután sz. v. | 4 ó. 37 p. |
| Este sz. v.    | 8 ó. 55 p.  |                |            |                  |            | Este sz. v.    | 8 ó. 38 p. |
|                |             |                |            |                  |            | Délután sz. v. | 1 ó. 20 p. |

### ERKEZIK SÁTORALJAUJHELYBE:

| Budapest felől          |             | Kassa felől    |            | Mezőlaborcz felől |            | Csap felől     |             |
|-------------------------|-------------|----------------|------------|-------------------|------------|----------------|-------------|
| Reggel sz. v.           | 6 ó. 29 p.  | Reggel sz. v.  | 7 ó. 18 p. | Reggel sz. v.     | 7 ó. 30 p. | Reggel sz. v.  | 6 ó. 49 p.  |
| Délután gy. v.          | 12 ó. 33 p. | Délután sz. v. | 2 ó. — p.  | Délután sz. v.    | 4 ó. 26 p. | Délután gy. v. | 11 ó. 49 p. |
| Délután sz. v.          | 4 ó. 10 p.  | Este v. v.     | 7 ó. 56 p. | Este v. v.        | 8 ó. 13 p. | Délután sz. v. | 4 ó. 17 p.  |
| Este gy. v.             | 7 ó. 35 p.  |                |            |                   |            | Este sz. v.    | 7 ó. 42 p.  |
| Este sz. v.             | 8 ó. 15 p.  |                |            |                   |            |                |             |
| Tíjtel t. v. sz. száll. | 4 ó. — p.   |                |            |                   |            |                |             |

Minden vasár és ünnepnapot megelőző köznapon d. u. 4 ó. 45 p.-kor Miskolcig tehervonat indul személyszállítással

Kassára minden Szerdán és Szombaton reg. 4 ó. 10 p.-kor indul Sátoraljaújhelyből tehervonat személyszállítással